

Lluís Maria Xirinacs. Pluriversitat i Universitat.

Dins de *Mapamundi per a navegants decidits*.
Un model global de la realitat: Model menor.

Com veurem en l'apartat 138 d'aquest treball, del model se'n dedueixen múltiples aplicacions. Tanmateix la gestació del model fou a la inversa: a partir, de les especificitats de cada condeixeble i, després, de nous estudis i de les necessitats i requeriments de la vida, vaig anar, tot sol, enriquint el model amb noves àrees, per al meu ús privat, durant trenta anys, de 1954 a 1984. D'una pluralitat de constel·lacions especials n'anava eixint la constel·lació general que les abraçava i les incloïa totes. Les proves de la mateixa vida per al perfeccionament i expandiment del model foren abundants i importants. Esmentem-ne algunes de més destacables:

1. Des de 1955, la «**Pràctica**» educativa com a mestre escolapi, com a conseller escolta, com a professor d'adults (v. 122 i 138.5).
2. Des de 1960, la iniciació «**Mística**» com a sacerdot, catequista, practicant de la meditació oriental (v. 138.3). Vaig escriure dos llibres, ambdós titulats *La Via, iniciació cristiana*, i després, *Comunitat Cristiana de base*.
3. Des de 1962, la «**Pràctica**» i «**Teoria**» de la lluita no violenta (v. 138.9): presons, plantades, vagues de fam. Vaig escriure *Vaga de fam per Catalunya* i *Diari de presó*.
4. Des de 1963, el recés de deu anys a la muntanya, la crítica bíblica i de les altres religions importants (v. 138.3). Vaig escriure *Secularització i Cristianisme*; més tard, *El perfum sagrat*.
5. Des de 1975, filosofia de la «**Ciència**» física i biològica: del Big Bang als nostres dies (v. 138.2). Vaig escriure *Subjecte*.
6. Des de les eleccions de 1977, la reflexió i actuació sobre els espais polítics (v. 138.9). Participació posterior en el Bloc d'Esquerres d'Alliberament Nacional.
7. Des de 1978, participació, de la mà del poble, en la confecció de la Constitució Espanyola (v.138.4). Vaig escriure *Constitució, paquet d'esmenes*.
8. Des de 1982, estudis i assaigs pràctics d'una nova economia (v. 138.2). Escriví *La Tercera Via* i *La Dimensió cooperativa* (en col·laboració).
9. Des de 1985, els amics descobreixen el meu mètode globalista i m'insten a explicar-lo en cursos, a aprofundir-hi i a sotmetre'l al vist-i-plau de l'acadèmia, mitjançant la carrera de filosofia i una tesi doctoral sobre aquest. Faig tota la carrera a la Universitat de Barcelona (1990–1995). Escric i és aprovada la tesi *Un model*

global de la realitat (1997).

10. Des de 1995, em dedico a fer una crítica detallada de la Transició espanyola i escric *La traïció dels líders*, en tres toms, i més tard, *El terror, la pau i el sagrat*, i *Amnistia 77* (2004).

11. Des de 1999, esmerço estudi i acció sobre la democràcia, l'àmbit públic i les assemblees del poble, amb el memorable antecedent de la participació en l'Assemblea de Catalunya en els anys 1971-1977. Escric: *Comunitat Humana* i *Plantem-nos!* (en col·laboració).

Aquestes experiències i d'altres, sovint molt dures, ajudaren a polir i perfeccionar el model global que ara expliquem. El mèrit es deu en bona part degut a moltes persones que m'han ajudat amb llurs exemples, aportacions i crítiques amoroses i lúcides. Però tot aquest deversall de vivències ha guiat, gestat i format, secretament al principi i públicament al final, per una inicial llavor de globalització, inexorable, vivaç, creixent, acumulativa. De vegades costa d'entendre com es pot arribar a acumular tant en una sola vida; però cal adonar-se que la vida és molt llarga i, si no acumulem prou, és perquè no ordenem les entrades i, mentre quelcom de nou entra, escopim a fora alguna informació o vivència vella. Un bon model global és un potentíssim acumulador de memòria; però és més: és un mètode general nou. A les escoles i universitats nord-occidentals, des de fa més de cinc segles s'hi ensenya i practica el mètode «primer analític i després sintètic». Aquest nostre mètode nou, a la inversa, comença per la «**Síntesi**» i acaba per l'«**Anàlisi**», va exactament al revés que l'anterior, com succeeix amb aquelles velles enciclopèdies escolars: a cada passada es veu tot i, a cada passada, amb un detall creixent. A aquelles velles enciclopèdies només els faltava la integració dels seus continguts merament juxtaposats: «Ara toca aritmètica..., ara geografia». *En-kyklo-paideia*, significa «ensenyament en cercle». Com ja hem dit més amunt, avui dia només la *Gestalttheorie* ens avisa de la limitació del mètode analític, que sap molt de poc i demana la complementació del mètode sintètic, que sap poc de molt. En un article en el diari *Avui*, que es titulava «*Universitat i pluriversitat*», Octavi Fullat criticava la universitat actual com a composta d'especialitats rabiosament desconnectades: cada facultat va a la seva; cada professor, dintre de cada facultat, també va a la seva. «Això és una pluriversitat», deia. En l'edat mitjana, quan es fundaren les primeres universitats a Europa, aquestes feien honor al seu nom, tot i dir-se també, molt adequadament, «Estudi General»; ara no. La il·lustració, la racionalitat, la modernitat, la «**Ciència**», són fonamentalment analítiques. El cardenal J.H. Newman, escriví en 1852 un llibre titulat *La idea d'una universitat*, on critica l'atomització del saber europeu universitari. Deia que, si més no, els catòlics hauríem de fundar universitats globalitzades. *Kata-holós*, («catòlic»), vol dir «cap a allò que és total». En el terrabastall de la repressió dels darrers anys estudiantils em van demanar d'escriure una carta explicant aquest nou mètode al general dels escolapis, resident a Roma -hongarès d'origen, escrivia en llatí per fer-se entendre-. Respongué, lacònic i taxatiu, a la meva prolixa explicació: «*Pessima methodus est incipere per synthesim et finire per analysisim*», («És un mètode pèssim

començar per la «**Síntesi**» i acabar per l'«**Anàlisi**»".) Certament les grans síntesis científiques ens han arribat després de laboriosos i disciplinats treballs analítics i recolzades en aquests. Però nosaltres no fem «**Ciència**»; fem filosofia. No podem esperar que la «**Ciència**» defineixi científicament l'«**Amor**» per a parlar de l'«**Amor**» i per a viure'l. L'«**Anàlisi**» és bona i necessària mentre no es perdi de vista que és una partícula de saber desconnectada de la resta; la «**Síntesi**» és bona i necessària mentre no es perdi de vista que és una «**Síntesi**» provisional, general i sempre susceptible d'esmena. Per complementar i compensar tanta analítica, nosaltres hem continuat desenvolupant aquest mètode sintètic segons el nostre model global, especialment en l'Estudi General de Globalística de la Fundació Randa de Barcelona.

Lluís Maria Xirinacs Damians.
Un model global de la realitat. Primera part: Model menor.
Pàgines 177, 178 i 179. Abadia Editors. Abril, 2007.

